Lietas arhīva Nr. A42-00407-18/3
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:0626.A420220217.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 26.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M.Miķelsone,

piedaloties pieteicējas SIA "MADSEN TEXTILES LATVIA" pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Andrim Nurenbergam un atbildētājas Brocēnu novada pašvaldības pilnvarotajai pārstāvei Inai Kripševicai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA "MADSEN TEXTILES LATVIA" pieteikuma par Brocēnu novada pašvaldības 2017.gada 17.marta lēmuma Nr.3?9.2/NOSJ/2017/365 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Saldus rajona tiesas 2009.gada 29.aprīļa spriedumu lietā Nr.C34042309 tika pasludināts SIA "MADSEN TEXTILES LATVIA" (turpmāk – pieteicēja) maksātnespējas process.

Ar Saldus rajona tiesas 2014.gada 14.marta lēmumu lietā Nr.C34042309 apstiprināts pieteicējas 2014.gada 18.februāra kreditoru sapulces lēmums par sanācijas plāna pieņemšanu un 2014.gada 18.februāra kreditoru sapulcē pieņemtais sanācijas plāns (turpmāk – Sanācijas plāns).

Ar Saldus rajona tiesas 2015.gada 25.septembra lēmumu lietā Nr.C34042309 apstiprināts pieteicējas 2015.gada 13.jūlija kreditoru sapulces lēmums Nr.3 par pieteicējas sanācijas pabeigšanu un izbeigts pieteicējas maksātnespējas process (*lietas 14.?21.lapa*).

[2] 2017.gada 16.februārī Brocēnu novada pašvaldība (turpmāk – pašvaldība) sagatavoja un nosūtīja maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli (turpmāk – NĪN) 2017.gadam Nr.17?2756 (turpmāk – maksāšanas paziņojums), kurā aprēķināts NĪN nekustamajiem īpašumiem /adrese A/, /kadastra numurs A/, un /adrese B/, /kadastra numurs B/ (turpmāk – Nekustamie īpašumi), 612,44 *euro* apmērā, kā arī parāds 7257,55 *euro* un nokavējuma nauda 2176,92 *euro* apmērā (*lietas 12.lapa*).

Nepiekrītot maksāšanas paziņojumam, pieteicēja to apstrīdēja pašvaldības domes priekšsēdētājai.

[3] Ar pašvaldības 2017.gada 17.marta lēmumu Nr.3?9.2/NOSJ/2017/365 maksāšanas paziņojums atstāts negrozīts (*lietas 9.-11.lapa*) (turpmāk – Lēmums). Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta trešās daļas 2.punkts paredz, ka, ja īpašumu atsavina, veicot maksātnespējas procesu vai vēršot piedziņu uz nekustamo īpašumu, bijušā īpašnieka NĪN maksāšanas pienākums izbeidzas ar nākamo mēnesi pēc dienas, kad stājies spēkā tiesas nolēmums, ar kuru apstiprināta nekustamā īpašuma izsole. Minētajā pantā nav citi gadījumi saistībā ar maksātnespējas procesu, līdz ar to, ja īpašuma tiesības ir saglabājušās, tad arī pienākums veikt nodokļa maksājumus ir saglabājies.

[3.2] Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 29.panta ceturtās daļas 1.punkta b) apakšpunkts noteic, ka nokavējuma naudas aprēķināšana tiek pārtraukta nodokļu maksātājiem, kuriem tiesa pasludinājusi maksātnespējas procesu no dienas, kad tiesa pasludinājusi spriedumu attiecīgajā lietā. Šāds nosacījums iekļauts arī Maksātnespējas likuma (*tagad un turpmāk redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim*) 61.panta pirmās daļas 3.punktā. Šajos likumos nav noteikta tiesība pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas neveikt nodokļa maksājumus.

Maksātnespējas likuma 183.panta otrās daļas 9.punkts noteic, ka juridiskās personas maksātnespējas procesa izdevumos jāiekļauj kārtējo nodokļu un nodevu maksājumus par laika posmu no dienas, kad pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process. Šīs izmaksas, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 137.panta trešo daļu, tiek segtas pēc Maksātnespējas administrācijas piešķirto naudas līdzekļu atmaksāšanas.

[3.3] Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 25.pantā ir noteikti gadījumi, kādos tiek dzēsti nodokļu parādi, taču šajā pantā nav minēts gadījums nodokļu parādu dzēšanai maksātnespējas gadījumā. Minētā likuma 25.^{2} pants (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 2012.gada 13.decembrim*) noteica nodokļa prasījumu dzēšanu nodokļa maksātāja maksātnespējas situācijās, kurās tiek atjaunota nodokļu maksātāja maksātspēja. Sanācijas plānā pieteicējai nav paredzēta nodokļu parādu samazināšana, taču tajā paredzēts, ka maksātnespējas procesa izmaksas Sanācijas plāna izpildes laikā veidos arī NĪN.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2017.gada 26.aprīlī saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu (*lietas 4.-5.lapa*). Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Pieņemot Lēmumu, pašvaldība nav ņēmusi vērā faktu, ka pieteicējai 2015.gada 25.septembrī izbeigts maksātnespējas process un atjaunota maksātspēja.

Saldus rajona tiesas 2015.gada 25.septembra lēmumā lietā Nr.C34042309 norādīts, ka ar Sanācijas plānu ir izpildīts un sasniegts Maksātnespējas likumā noteiktais sanācijas mērķis – atjaunot parādnieka maksātspēju.

[4.2] Maksātnespējas likuma 129.panta otrā daļa noteica, ka pēc tam, kad tiesa pieņēmusi lēmumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu, kreditori nevar celt prasības par prasījumiem, kuru apmierināšana netika paredzēta sanācijas plānā. Ņemot vērā, ka pieteicējai nevar būt parādsaistību par laikaposmu līdz 2015.gada 25.septembrim, pieteicējai atkrīt jebkurš maksāšanas pienākums pret kreditoriem.

[4.3] Maksāšanas paziņojumā norādītās nodokļa summas, parāda un nokavējuma naudas summas ir neskaidras un nav strukturētas un pamatotas, tādēļ nav secināms, kādos laika periodos šīs summas ir veidojušās.

[5] Administratīvajā rajona tiesā 2017.gada 19.jūnijā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā pašvaldība pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem (*lietas 31.?34.lapa*). Papildus precizēts, ka pieteicējas NĪN parāds ir veidojies jau pirms maksātnespējas pasludināšanas, kā arī procesa laikā. Pieteicēja nav veikusi nevienu maksājumu pašvaldībai arī kopš maksātspējas atjaunošanas. Pašvaldība, sagatavojot maksāšanas paziņojumu, ir rīkojusies atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam. NĪN ir aprēķināts tādā apjomā un apmērā, kā to ir noteikušas spēkā esošās tiesību normas, tādējādi ir ievērots tiesiskuma un tiesiskās paļāvības princips.

[6] 2018.gada 6.jūnijā tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotais pārstāvis uzturēja prasījumu un iesniedza paskaidrojumu (*lietas 121.-124.lapa*), kurā uzsvērts, ka Sanācijas plāns paredzēja 100 % atteikšanos no visiem blakus prasījumiem un sanācijas procesa ietvaros pamatprasījumu apmierināšana tika plānota pilnā apmērā pēc tam, kad, uzsākot Sanācijas plāna īstenošanu, pamatprasījumu apmērs tiks samazināts par 98 %. Visa informācija bija pieejama Maksātnespējas reģistrā, tāpēc pašvaldībai bija tiesības un pienākums sekot maksātnespējas procesa gaitai savu interešu aizsardzībai.

Kā izriet no pieteikuma, pieteicējas ieskatā tai nav un nevar būt NĪN parādsaistību par laika posmu līdz 2015.gada 25.septembrim (izbeigts maksātnespējas process).

Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis precizēja, ka pieteicēja vispārīgi piekrīt NĪN maksāšanas pienākumam, tai skaitā arī par periodu, kad pieteicējai bija maksātnespējas process. Taču pieteicēja iebilst, ka pašvaldība, veicot NĪN aprēķinus, ņēmusi vērā parādu, kas radies pirms maksātnespējas pasludināšanas.

[7] Pašvaldības pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[8] Lietā nav strīda, ka pieteicēja ir Nekustamo īpašumu nodokļa maksātāja. Tāpat pieteicēja piekrīt, ka NĪN maksāšanas pienākums saglabājas arī maksātnespējas procesa laikā.

Taču pieteicēja iebilst, ka pašvaldība, veicot NĪN aprēķinus, ņēmusi vērā parādu 2003,52 *euro* apmērā, kas radies pirms maksātnespējas pasludināšanas 2009.gada 29.aprīlī. Citiem vārdiem, pieteicēja vēlas, lai pašvaldība veic NĪN pārrēķinu, atsakoties no NĪN parāda prasījuma, kas izveidojies līdz pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanai.

Līdz ar to lietā ir izšķirams jautājums, vai pašvaldība pamatoti ir aprēķinājusi pieteicējai NĪN, ņemot vērā parādu, kas radies pirms maksātnespējas pasludināšanas.

[9] Tiesa izvērtējusi lietas materiālus kopsakarā ar pieteicējas un pašvaldības argumentiem, secina, ka pašvaldība nepamatoti uzskata, ka pieteicējai ir jāmaksā NĪN parāds, kas radies pirms 2009.gada 29.aprīļa, proti, pirms maksātnespējas pasludināšanas.

Šādam tiesas secinājumam par pamatu ir turpmāk norādītie apsvērumi.

[9.1] Vispārīgi par pareizu ir atzīstams pašvaldības viedoklis, ka pieteicējai ir pienākums maksāt kārtējos nodokļu maksājumus, kas radušies pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas. Iepriekš minētajam piekrīt arī pieteicēja.

Tas izriet no likuma „Par nodokļiem un nodevām" 26.panta sestās daļas 5.punkta otrā teikuma, kas noteic, ka pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas vai tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanas tiesā nodokļu maksātājs veic visus kārtējos nodokļu maksājumus saskaņā ar nodokļu likumiem. Attiecīgs maksātnespējas procesa administratora pienākums ir paredzēts arī Maksātnespējas likuma 64.panta pirmās daļas 3.punktā (*tagad un turpmāk reakcijā, kas ir spēkā no 2010.gada 1.novembra*).

Lietā nav strīda, ka maksātnespējas procesa administrators ir veicis atsevišķus NĪN maksājumus: 2014.gada 9.jūlijā – NĪN daļas samaksu 64,56 *euro* apmērā; 2015.gada 10.martā – NĪN daļas samaksu 403,06 *euro* apmērā (ar norādi – par 2014.gada 3.un 4.ceturksni); 2015.gada 17.jūnijā – NĪN daļas samaksu 1530 *euro* apmērā (ar norādi – 2015.gada samaksa) (*lietas 69.lapa*).

[9.2] Taču konkrētās lietas ietvaros ir nošķirams kārtējo nodokļu un NĪN parāda, kas izveidojies pirms maksātnespējas pasludināšanas, maksāšanas pienākums.

Vispirms norādāms, ka pašvaldība kļūdaini uzskata, ka konkrētajā gadījumā par speciālajām normām ir uzskatāmas likuma "Par nodokļiem un nodevām" normas.

Proti, Augstākā tiesa līdzīgā lietā atzinusi, ka likuma "Par nodokļiem un nodevām" normas regulē aprēķināto nodokļu parādu aprēķināšanas un samaksas kārtību vispārīgā gadījumā, taču apstākļos, kad ir pasludināts personas maksātnespējas process, jāievēro arī speciālās tiesību normas. Proti, Maksātnespējas likuma normas noregulē vairākus ar nodokļu jomu saistītus aspektus un ir uzskatāmas par speciālām iepretim vispārīgajam nodokļu jomas tiesiskajam regulējumam – likumam „Par nodokļiem un nodevām". Maksātnespējas likuma 73.panta vienpadsmitā daļa noteic, ka nodokļu administrācijas prasījumi, kas radušies pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas un ir tieši saistīti ar parādnieka darījumiem, kas veikti līdz dienai, kad pasludināts maksātnespējas process, ir piesakāmi kā kreditoru prasījumi šajā likumā noteiktajā kārtībā. Tātad uz šādiem prasījumiem nevar tikt attiecināta tā kārtība, kas paredzēta likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmajā un astotajā daļā (pienākumu noteiktā termiņā samaksāt budžetā aprēķināto parādu un iespēja iestādei piedzīt parādus). Pretējā gadījumā zustu jēga Maksātnespējas likuma regulējumam, kurš paredz atšķirīgu parādu atgūšanas kārtību personas maksātnespējas gadījumā, ievērojot visu personas kreditoru intereses (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 7.jūnija spriedumu lietā Nr.SKA-580/2016*).

Līdz ar to parādi, kas radušies pirms juridiskas personas maksātnespējas pasludināšanas, piesakāmi kā kreditoru prasījumi saskaņā ar Maksātnespējas likuma normām.

[9.3] No lietas materiāliem izriet, ka pēc pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanas 2009.gada 29.aprīlī pašvaldība 2009.gada 28.decembrī maksātnespējīgās pieteicējas maksātnespējas procesa administratorei nosūtīja kreditora prasījumu par summu 2604,17 *euro* (*lietas 36.-40.lapa*). Līdz ar to pašvaldība ir rīkojusies atbilstoši Maksātnespējas likuma 73.panta normām par kreditora prasījuma iesniegšanu.

Ar Saldus rajona tiesas 2014.gada 14.marta lēmumu lietā Nr.C34042309 apstiprināts kreditoru sapulces lēmums par sanācijas plāna pieņemšanu un apstiprināts Sanācijas plāns.

No Pašvaldības paskaidrojumiem izriet, ka Pašvaldība par kreditoru sapulcēm nebija informēta un tajās nav piedalījusies, tāpat nav apstrīdējusi nedz kreditoru sapulces lēmumu, ar kuru pieņemts un apstiprināts Sanācijas plāns, nedz arī kreditoru sapulces lēmumu, ar kuru tika apstiprināta sanācijas plāna izpilde un izbeigts maksātnespējas process (*lietas 61.lapa*). Secināms, ka pašvaldība savas tiesības sekot maksātnespējas procesa gaitai savu interešu aizsardzībai nav izmantojusi.

Iepriekš minētā sakarā tiesa norāda, ka visi iebildumi, kas saistīti ar maksātnespējas procesa administratora lēmumiem noraidīt vai apmierināt kreditora prasījumu, tāpat Sanācijas plāna apstiprināšana bez pašvaldības līdzdalības kreditoru sapulcē nav izskatāmi šīs lietas ietvaros, bet gan bija pārsūdzami Maksātnespējas likuma normās noteiktajā kārtībā. Proti, Maksātnespējas likuma 91.panta otrā daļa noteic, ka kreditors vai parādnieka pārstāvis var pārsūdzēt kreditoru sapulces lēmumu, ja tas ir prettiesisks vai pretrunā ar kreditoru kopuma interesēm.

[9.4] Tāpat tiesa nevar piekrist pašvaldības argumentam, ka Sanācijas plānā netika rasts apstiprinājums tam, ka ir paredzēta nodokļu parāda samazināšana.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 25. ^{2} pants (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 2012.gada 13.decembrim*) noteica nodokļa prasījumu dzēšanu nodokļa maksātāja maksātnespējas situācijās, kurās tiek atjaunota nodokļu maksātāja maksātspēja.

Proti, minētā likuma pirmā daļa paredz, ka nodokļu maksātāja maksātnespējas situācijās, kurās tiek atjaunota nodokļu maksātāja maksātspēja, valsts budžetā ieskaitāmo nodokļu parādus, kā arī ar tiem saistītās nokavējuma naudas un soda naudas dzēš Valsts ieņēmumu dienests juridiskās personas maksātnespējas procesā, ja tiesas apstiprinātajā izlīgumā vai sanācijas plānā ir paredzēta nodokļu parādu, kā arī ar tiem saistītās nokavējuma naudas un soda naudas samazināšana un ar tiesas nolēmumu ir izbeigts juridiskās personas maksātnespējas process un atjaunota maksātspēja (..). Atbilstoši minētā panta otrajai daļai pašvaldību budžetos ieskaitāmā NIN parādus, kā arī ar tiem saistītās nokavējuma naudas un soda naudas šā panta pirmajā daļā noteiktajos gadījums dzēš attiecīgās pašvaldības.

Atbilstoši iepriekš minētajai tiesību normai Sanācijas plāna 1.4.apakšpunktā noteikts, ka sanācijas procesa ietvaros pamatprasījumu apmierināšana ir plānota pilnā apmērā pēc tam, kad, uzsākot Sanācijas plāna īstenošanu, pamatprasījumu apmērs tiks samazināts par 98 %, kas neattiecas uz Maksātnespējas administrācijas kreditora prasījumu, kas pamatojas uz darbinieku prasījumiem, kas segti no darbinieku prasījumu garantiju fonda (Maksātnespējas likuma 127.panta otrā daļa (*reakcijā, kas ir spēkā līdz 2010.gada 1.novembra*)).

Savukārt Sanācijas plāna 4.punktā noteikts, ka maksātnespējas procesa izmaksas plāna izpildes laikā veidos: maksātnespējas procesa administratora atlīdzība; Sanācijas plāna 2.punktā minētā nekustamā īpašuma apdrošināšanas maksājumi; iespējamie nomnieka neapmaksātie maksājumi/soda naudas par saņemtajiem resursiem (energo u.tml.); NĪN; maksājumi par zemes nomu, ja tiks noskaidrotas īpašuma tiesības zemesgabalam; telpu remonts, nomnieku piesaistīšana, kā arī pievienotās vērtības nodokļa maksājumi (*lietas 101.lapa*).

Ar iepriekš minēto NĪN ir saprotami kārtējie NĪN maksājumi. Tas izriet no Maksātnespējas likuma 183.panta otrās daļas 9.punkta (*reakcijā, kas ir spēkā līdz 2010.gada 1.novembra*), ka kārtējo nodokļu un nodevu maksājumi par laikposmu no dienas, kad pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process, ir iekļaujami juridiskās personas maksātnespējas procesa izdevumos.

[9.5] Papildus tiesa norāda, ka 2015.gada 25.septembrī Saldus rajona tiesa lietā Nr.C34042309 pieņēma lēmumu apstiprināt maksātnespējīgās pieteicējas sanācijas pabeigšanu un izbeigt maksātnespējas procesu (*lietas 14.-21.lapa*) . Līdz ar to parāds, kas veidojies līdz maksātnespējas pasludināšanai, faktiski ir dzēsts jeb norakstīts saskaņā ar iepriekš minēto tiesas lēmumu, kas izbeidza pieteicējas maksātnespējas procesu, apstiprinot sanācijas pabeigšanu un faktu, ka Sanācijas plāns ir izpildīts.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim*) 129.panta otro daļu pēc tam, kad tiesa pieņēmusi lēmumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu, kreditori nevar celt prasības par prasījumiem, kuru apmierināšana netika paredzēta sanācijas plānā.

[10] Rezumējot tiesa secina, ka pašvaldība, veicot pieteicējai NĪN aprēķinus, nepamatoti iekļāvusi tajos arī parādu, kas izveidojies līdz pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanai.

Līdz ar to Lēmums ir atceļams un pašvaldībai uzliekams par pienākumu veikt NĪN pārrēķinu Nekustamajiem īpašumiem.

[11] Tiesa konstatē, ka pieteicēja par pieteikuma iesniegšanu tiesā ir samaksājusi valsts nodevu 30 *euro* apmērā (*lietas 6.lapa*).

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu, un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punkts noteic, ka valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc pieteicēja iesnieguma saņemšanas iestādē Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Ievērojot minēto, no atbildētājas Latvijas Republikas par labu pieteicējai piespriežama tās samaksātā valsts nodeva 30 *euro* apmērā par pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.?251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt SIA "MADSEN TEXTILES LATVIA" pieteikumu par Brocēnu novada pašvaldības 2017.gada 17.marta lēmuma Nr.3? 9.2/NOSJ/2017/365 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta, ar kuru Brocēnu novada pašvaldība veiktu nekustamā īpašuma nodokļa pārrēķinu nekustamajiem īpašumiem /adrese A/, /kadastra numurs A/ un /adrese B/, /kadastra numurs B/, ievērojot spriedumā minētos juridiskos apsvērumus.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu SIA "MADSEN TEXTILES LATVIA", reģistrācijas numurs 48503007842, valsts nodevu 30 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese M.Miķelsone